

Pasáček - Zachráněný Anatolij Burštejn a zachránci manželé Vendolští.

Naše rodina Burštejnová žila v ukrajinské vesnici Peremilovka, která leží asi 35 km západně od města Rovno. Otec Šmul (*1888,†1942) a matka Leja (*1895,†1942) měli nás čtyři děti: Mojseje (*1917), Ronju (*1924,†1942), Cháju (*1927,†1942) a nakonec mne Anatolije (*15.5.1931). Protloukali jsme se všelijak, protože tatínek měl silné plicní astma a tak nám mohl zabezpečit jen skrovnou obživu. Nevedlo se nám lépe ani za sovětské vlády v letech 1939-41 a navíc bratr Mojsej nastoupil v květnu 1941 základní vojenskou službu do Rudé armády. Válku přežil.

Němečtí nacističtí okupanti nás Židy postupně vyhnali z rodných domů do ghatt. Naši rodinu zahnali v březnu 1942 do ghatta v městečku Ostrožec, vzdáleného asi 20 km. Věděli jsme co nás čeká a tak v listopadu 1942 se podařilo celé rodině utéci z ghatta do lesa. Nebyli jsme sami, proto nacisté provedli záťah a koho dopadli, toho na místě zastřelili. Tak zahynuli rodiče a obě sestry. Zachránil jsem se útekem a za pomoci více lidí v Peremilovce jsem přežil do jara 1943 roku. V Peremilovce žilo i několik českých rodin, ale skrývat se trvaleji u nich bylo v ukrajinské vesnici velmi nebezpečné. Tito dobří lidé mi poradili, abych šel do zcela české vesnice Martinovky, vzdálené asi 10 km.

Na Martinovku jsem přišel na velikonoce v roce 1943 a nejdříve mne vzala rodina Vladimíra Moravce, u nichž jsem byl až do léta 1943. Pak jsem přešel k blízkým sousedům Stanislavu a Boženě Vendolským, u nichž jsem byl až do února 1947.

Zachránci Božena a Stanislav Vendolští vypráví.

Když přišel k nám, byl to takový chudáček ubohý, bylo mu 11 roků, tvrdil, že je Ukrajinec, ale hned jsme věděli že je Žid. Báli jsme se, vždyť šlo o životy nás všech, ale brzy byl u nás jako normální člen rodiny. Neschovávali jsme ho, v letě pásł krávy a všem jsme říkali, že to je náš pasáček, ukrajinský kluk. Byly i chvíle, kdy jsme zažili dost strachu, ale nikdo nás z našich spoluobčanů neudal, ani se nepodřekl před banderovci.

Po osvobození Volyně v roce 1944 zůstal u nás, vždyť beztak neměl ke komu jít. Na začátku roku 1947 jsme se chystali k reemigraci do Čech a byli jsme rozhodnutí, že Anatolie vezmeme s sebou. Byli jsme s ním v Rovně něco kolem toho zařizovat a tam se Anatolij náhodou setkal s ukrajinským děvčetem z Peremilovky. Poznala ho a řekla mu, že jeho bratr Mojsej psal z Kujbyševa do Peremilovky a dokonce mu sdělila bratrovu adresu. Anatolij mu hned napsal, že zůstali z celé rodiny sami dva a Mojsej si pro něj k nám na Martinovku brzy přijel. Anatolij byl odhodlán s námi jet do Čech, ale bratra měl také rád a tak nakonec jel s ním.

Rozloučili jsme se, on nám za všechno velmi děkoval, ale nám ho bylo líto a — zvykli jsme si na něj. Dlouho jsme o sobě nevěděli. Kolem roku 1965 nás vyhledal pomoci inzerátu v Národním osvobození a brzy nato přijel s manželkou k nám. Bylo to až k slzám radostné setkání a vyprávění nebralo konce. V roce 1952 po ukončení střední školy a vojenského učiliště se stal důstojníkem z povolání a postupně dosáhl hodnosti podplukovníka. Má hodnou a hezkou ženu, syna a dceru. Žili v Lotyšsku v Jurmale. Syn se snachou odjeli do Izraele, ale nelíbilo se jim tam, tak v roce 1994 se rodiče i rodiny dětí přestěhovaly do Brém ve Spolkové republice Německo. Navštěvujeme se navzájem, letos u nás opět byli.

Brantice v říjnu 1999.